

Vastgeroeste bout met beleid los

De najaarsgrondbewerking staat voor de deur. Als alles goed gaat, is er geen vuiltje aan de lucht, maar soms zit het tegen. Vooral bij oudere werktuigen kan zich het probleem van roestvorming openbaren. Bouten zijn niet meer gangbaar of breken spontaan af bij het losdraaien. En wat dan? Het met relatief eenvoudige middelen gangbaar maken van schroefverbindingen en het vervangen van afgebroken bouten of draadeinden is vaak toch een tijdrovende klus. Vandaar: Voorkomen is ook hier beter dan repareren.

Tekst en foto's: Klaas Eeuwema

Klaas Eeuwema is werkzaam bij de opleiding Agrotechniek van de Stoas Hogeschool te Dronten. Info: telefoon (0321) 38 61 23. Met dank aan: Dirk de Haan, Stoas Hogeschool.

1

Bij het losdraaien van vastgeroeste bouten is het zaak zorgvuldig te werk te gaan. Een beetje geduld levert vaak meer op dan brute kracht, want aan een afgedraaide bout heb je niets.

2

Een erg vastzittende roestige bout kun je het beste inspuiten met kruipolie. Dit is beschikbaar in vele uitvoeringen waarvan de samenstelling nogal varieert.

3

Door de bout te laten 'schrikken' wordt de indringing van de kruipolie verbeterd. Een zware hamer heeft geen zin, slechts de kans op beschadiging neemt dan toe. Geef een paar krachtige tikken vlak op de boutkop.

7

Wanneer onverhoopt de bout toch afbreekt, zijn er enkele hulpmiddelen beschikbaar. Eén daarvan is een knevel. Wanneer de bout nog deels uitsteekt, schuif je deze ring over de bout. Deze knevel heeft voor de diverse bouten verschillende maatvoeringen.

8

De knevel is voorzien van een moer waar je de sleutel op kunt plaatsen. Door het draaien knelt de rol zichzelf vast en kun je alsnog de bout losdraaien.

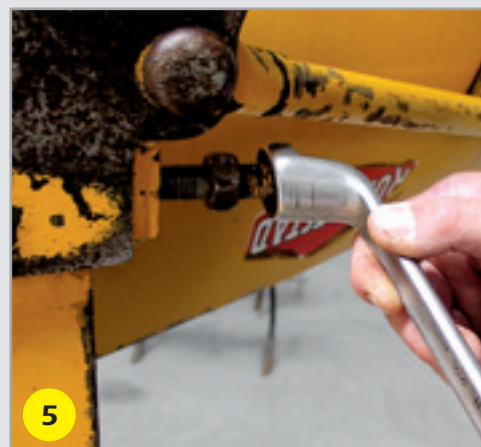
9

Wanneer de bout compleet afbreekt, biedt een set boutverwijderaars wellicht uitkomst. Deze set bestaat uit aantal boorgeleiders, bijbehorende boren, extractorstiften en bijpassende zeskantmoeren. De boorgeleider is noodzakelijk om exact in het hart van de bout te boren.

4

Spuit de bout in en geef de kruipolie voldoende tijd om in te werken: minimaal een kwartier maar liever wat langer. Je kunt dan proberen of je de bout los krijgt, of anders herhaal je de procedure nogmaals. Geduld levert in deze kwestie het beste resultaat.

5

Wanneer het middel zijn werk goed heeft gedaan, kun je de bout toch vaak losdraaien. Ga ook hier zorgvuldig te werk. De bout moet enigszins soepel draaien. Is dit niet het geval, spuit de bout dan nogmaals in door ook kort in en uit te draaien.

6

Is de bout heelhuids losgedraaid, dan is het zaak deze goed te ontroesten of beter nog te vervangen door een nieuwe bout. Afhankelijk van het gebruik kun je de bout insmeren met grafietvet. Dit vet heeft goede smeereigenschappen van delen die langere tijd niet bewegen. Kopervet gebruik je het beste op die plaatsen die erg heet kunnen worden zoals beremming.

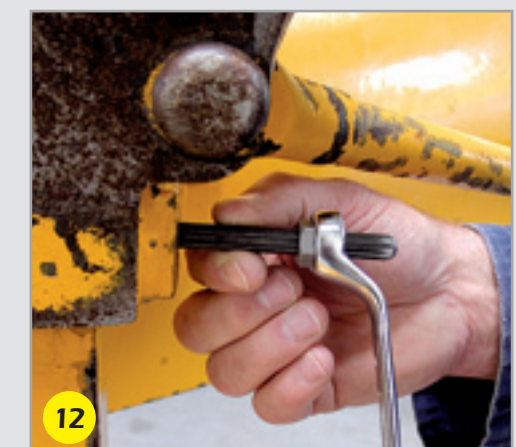
10

Na het voorboren wordt het gat verder uitgeboord op de juiste diameter. In een tabel is af te lezen tot welke diameter bij de betreffende boutmaat het gat dient te worden uitgeboord.

11

In het uitgeboorde gat sla je daarna de extractorstift met opgeschoven zeskantmoer. Dit is een stift met een fijne vertanding die zich vast zet in de bout.

12

Anders dan bij een linkse tap die de bout doet uitzetten, kun je op relatief eenvoudige wijze de bout nu losdraaien. Toch geldt in alle gevallen: voorkomen is beter... Een beetje vet of olie doet wonderen en werk je in een stoffige omgeving, gebruik dan teflonspray.